

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 175g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
ale articolului 17 alineatele (5) și (6) din Legea nr. 320 din 27 decembrie
2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, în redactarea
anterioară modificărilor introduse prin Legea nr. 94 din 2 iunie 2017

*(obligația absolvenților Academiei „Ștefan cel Mare” de a activa în
subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne un termen de cinci ani)*

CHIȘINĂU

19 ianuarie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Liuba ȘOVA
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Sorina Munteanu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 3 noiembrie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 19 ianuarie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „pe un termen de 5 ani” și „în primii 5 ani” de la alineatul (5) și, respectiv, alineatul (6) ale articolului 17 din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, în redactarea anterioară modificărilor introduse prin Legea nr. 94 din 2 iunie 2017, ridicată de dl avocat Alexandru Bargan, în interesele dlui Cristian Balan, parte în dosarul nr. 2-67/2022, pendinte la Judecătoria Cimișlia, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Maria Ganganu, de la Judecătoria Cimișlia, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 6 august 2013, dl Cristian Balan a semnat un angajament prin care s-a obligat să activeze în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne o perioadă de 5 ani după absolvirea Academiei „Ștefan cel Mare”.

4. La 20 septembrie 2013, dl Cristian Balan a fost admis la studii superioare de licență cu finanțare bugetară la Facultatea științe polițienești a Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne.

5. După absolvirea Academiei, la 5 iulie 2016 dl Cristian Balan a fost angajat în funcția de ofițer de sector de poliție la Inspectoratul General al Poliției al MAI cu acordarea gradului special „locotenent de poliție”.

6. La 18 aprilie 2017, dl Cristian Balan a încetat serviciul în poliție, activând doar 9 luni și 12 zile din totalul de 60 de luni (5 ani).

7. La 5 aprilie 2018, Ministerul Afacerilor Interne a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva domnului Cristian Balan în vederea restituirii cheltuielilor suportate pentru instruire.

8. La 5 februarie 2019, Judecătoria Cimișlia a admis parțial acțiunea. Dl Cristian Balan a formulat un apel.

9. La 17 iunie 2021, Curtea de Apel Comrat a admis apelul și a dispus casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, de un alt complet de judecată.

10. În cadrul rejudecării cauzei, dl avocat Alexandru Bargan a ridicat excepția de neconstituționalitate a sintagmelor „pe un termen de 5 ani” și „în primii 5 ani” de la alineatul (5) și, respectiv, alineatul (6) ale articolului 17 din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, în redactarea anterioară modificărilor introduse prin Legea nr. 94 din 2 iunie 2017.

11. Prin Încheierea din 21 octombrie 2022, Judecătoria Cimișlia a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

13. Prevederile relevante ale Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, sunt următoarele:

Articolul 17 Formarea profesională a polițiștilor

„[...]”

(5) Persoana admisă la studii în Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne semnează un angajament de continuare a serviciului în subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne, după absolvirea instituției, **pe un termen de 5 ani**.

(6) Studentul exmatriculat pentru indisciplină sau nereușită, precum și polițistul care a absolvit Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne din contul bugetului de stat și a încetat raporturile de serviciu **în primii 5 ani** de activitate din motive specificate la art. 47 alin.(1) lit. a), h), k)–m) restituie cheltuielile pentru studii

proporțional cu perioada rămasă până la 5 ani, în modul stabilit de ministrul afacerilor interne.”

[în redactarea anterioară modificărilor introduse prin Legea nr. 94 din 2 iunie 2017]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

14. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că alineatul (5) al articolului 17 din Lege prevede că persoana admisă la studii semnează un angajament de continuare a serviciului în subdiviziunile MAI după absolvirea instituției, pe un termen de cinci ani. Pe de altă parte, alineatul (6) al aceluiași articol prevede că absolventul Academiei este obligat să restituie cheltuielile pentru studii dacă și-a încetat raporturile de serviciu în primii cinci ani de activitate de după absolvirea studiilor. Autorul notează că din conținutul textelor contestate nu este clar dacă absolventul Academiei este obligat să activeze fără întrerupere în subdiviziunile MAI în primii cinci ani de după absolvirea studiilor sau dacă această obligație poate fi realizată cu întreruperi periodice.

15. Totodată, autorul sesizării susține că normele contestate sunt divergente și pot fi interpretate diferit de către instanțele naționale, fapt care ar conduce la încălcarea securității raporturilor juridice, una dintre garanțiile unui proces echitabil.

16. În acest context, autorul sesizării îi solicită Curții să verifice constituționalitatea dispozițiilor contestate prin prisma articolelor 1 alin. (3), 20 și 23 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

18. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, în redactarea în vigoare înainte de modificările introduse prin Legea nr. 94 din 2 iunie 2017, ține de competența Curții Constituționale.

19. Curtea observă că prevederile contestate au fost abrogate prin Legea nr. 94 din 2 iunie 2017, în vigoare din 7 iulie 2017. Totuși, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată atât în privința actelor în vigoare, cât și în privința actelor abrogate, dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte, iar norma este aplicabilă în cazul raporturilor juridice litigioase și este determinantă pentru soluționarea cauzei (a se vedea DCC nr. 90 din 19 septembrie 2019, § 16).

20. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, ridicată de dl avocat Alexandru Bargan, în interesele unei părți într-un proces pendinte la instanța de drept comun, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

21. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textele „pe un termen de 5 ani” și „în primii 5 ani” din alineatul (5) și, respectiv, din alineatul (6) ale articolului 17 din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului. Prevederile legale contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

22. În această cauză, Curtea constată că autorul sesizării a fost acționat în judecată în vederea restituirii cheltuielilor de instruire, pe baza prevederilor contestate. Prin urmare, Curtea admite că dispozițiile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei.

23. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental garantat de Constituție (a se vedea DCC nr. 86 din 8 iunie 2021, § 18).

24. Sub acest aspect, Curtea observă că autorul sesizării a susținut că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 20 [*accesul liber la justiție*] și 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] din Constituție.

25. Cu privire la incidența articolelor 1 alin. (3) și 23 din Constituție, Curtea reiterează că acestea nu au o aplicare de sine stătătoare, ci pot fi aplicate în coroborare cu un drept fundamental incident (a se vedea DCC nr. 91 din 23 iulie 2020, § 20).

26. Cu referire la pretinsa încălcare a articolului 20 din Constituție, Curtea observă că autorul sesizării îi solicită de fapt să compare cele două texte contestate și să stabilească dacă absolventul Academiei este obligat să activeze fără întrerupere în subdiviziunile MAI în primii cinci ani de după absolvirea studiilor sau dacă această obligație poate fi realizată cu întreruperi periodice.

27. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că statul îi poate asigura pe cei care au beneficiat de suport financiar bugetar cu un loc de muncă, iar dacă interesele statului o cer, îi poate repartiza în anumite localități. Nimic nu împiedică persoanele care nu sunt de acord cu repartizarea să nu încheie contractele de studii cu finanțare de la bugetul de stat (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 132 din 5 decembrie 2019, § 26).

28. În acest context, Curtea constată că sub aparența unor critici de neconstituționalitate referitoare la neclaritatea și la imprevizibilitatea prevederilor contestate, autorul indică o eventuală contradicție între alineatele (5) și (6) din articolul 17 din Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului. Curtea reiterează că pretinsa incompatibilitate dintre două sau mai multe norme conținute în legi diferite sau în același act normativ nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și de aplicare a legii, a cărei rezolvare le revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 4 din 18 ianuarie 2022, § 19).

29. Mai mult, din argumentele autorului sesizării, Curtea nu observă prin ce s-ar manifesta ingerința legislatorului în dreptul la un proces echitabil. Pentru că nu s-a constatat incidența vreunui drept fundamental, nici articolele 1 alin. (3) și 23 din Constituție nu sunt incidente.

30. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a textelor „pe un termen de 5 ani” și „în primii 5 ani” din alineatul (5) și, respectiv, alineatul (6) ale articolului 17 din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, în redactarea anterioară modificărilor introduse prin Legea nr. 94 din 2 iunie 2017, ridicată de dl avocat Alexandru Bargan, în interesele dlui Cristian Balan, parte în dosarul nr. 2-67/2022, pendinte la Judecătoria Cimișlia, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 19 ianuarie 2023

DCC nr. 5

Dosarul nr. 175g/2022